

İÇİNDEKİLER

BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR CETVELİ.....	31
GİRİŞ	33
I- MEDENÎ HUKUKUN ÖNEMİ	31
II- BU KİTABIN AMACI.....	34
III- KONULARIN İŞLENİŞ DÜZENİ	35

BİRİNCİ KISIM HUKUKA GİRİŞ VE MEDENÎ KANUNUN BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM HUKUKA GİRİŞ

§ 1. TOPLUM DÜZENİ VE KURALLARI.....	39
I- Toplum Düzeni Kuralları Arasındaki Etkileşim.....	44
II- Hukuk Kurallarının Diğer Düzen Kurallarından Ayrılması.....	45
A) Hukuk Kuralları ile Din Kuralları Arasındaki Farklılıklar.....	45
B) Hukuk Kuralları ile Ahlâk Kuralları Arasındaki Farklılıklar	46
C) Hukuk Kuralları ile Görgü Kuralları Arasındaki Farklılıklar	48
§ 2. HUKUK KAVRAMI, HUKUKUN AMACI, GÖREVLERİ VE ÖZELLİĞİ	49
I- HUKUK KAVRAMI	49
II- HUKUKUN AMACI.....	49
III- HUKUKUN GÖREVLERİ	51
IV- HUKUKUN ÖZELLİĞİ	52
§ 3. HUKUK SİSTEMLERİ	55
I- KARA AVRUPASI (ROMA-GERMEN) HUKUK SİSTEMİ	55
II- COMMON LAW (ANGLO-SAKSON) SİSTEMİ	56
III- DİNİ HUKUK SİSTEMİ	57
IV- SOSYALİST HUKUK SİSTEMİ	57

§ 4. HUKUK KURALLARININ UNSURLARI.....	58
I- NORM UNSURU	58
II- CEBİR UNSURU	59
III- MÜEYYİDE UNSURU	59
A) Kamu Hukuku Müeyyideleri.....	60
1- Ceza Hukuku Müeyyideleri.....	60
2- İdare Hukuku Müeyyideleri	60
a) İdarenin İşlemlerine Yönelik Müeyyideler	60
b) İdare Tarafından Uygulanan Müeyyideler	61
3- Anayasa Hukuku Müeyyideleri	61
4- Vergi Hukuku Müeyyideleri	62
B) Özel Hukuk Müeyyideleri.....	62
1- Cebri İcra	63
2- Tazminat	64
3- Yokluk	65
4- Hükümsüzlük	66
a) Kesin Hükümsüzlük	66
b) İptal	69
c) Eksiklik.....	70
d) Yazılmamış Sayılma	70
§ 5. NİTELİKLERİNE GÖRE HUKUK KURALLARI	73
I- EMREDİCİ HUKUK KURALLARI	73
II- TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI	74
III- YORUMLAYICI HUKUK KURALLARI.....	75
IV- TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI	76
§ 6. HUKUKUN KAYNAKLARI	76
I- HUKUKUN DOĞUŞ KAYNAKLARI.....	78
A) İnsan İradesi.....	78
B) Toplum İradesi	78
C) İlahî İrade	78
D) Halk Ruhü.....	79
E) Tabiat	79
II- HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI (NORMATİF KAYNAKLAR).....	79

A) Asli Kaynaklar.....	79
1- Genel Kaynaklar	80
a) Kanun.....	80
b) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	83
c) Yönetmelik.....	84
2- Özel Kaynaklar	84
a) Ahlâk Kuralları.....	84
b) Doğruluk ve Güven Kuralları	84
c) Sözleşme Kuralları.....	85
B) Tali Kaynaklar.....	85
C) Yardımcı Kaynaklar	86
D) Bilgi Kaynakları.....	86
§ 7. HUKUKUN ÇEŞİTLİ ANLAMLARI VE BÖLÜMLERİ	87
I- HUKUKUN ÇEŞİTLİ ANLAMLARI	87
A) Pozitif Hukuk.....	87
B) Mevzu Hukuk.....	87
C) Tabii Hukuk.....	87
D) Maddi Hukuk	88
E) Şeklî Hukuk	88
F) Tarihî Hukuk.....	88
II- HUKUKUN BÖLÜMLERİ	89
A) Kamu Hukuku-Özel Hukuk Ayrımı.....	89
1- Genel Olarak.....	89
2- Kamu Hukuku ve Özel Hukuk Ayrımında Kullanılan Ölçütler.....	90
a) Menfaat Ölçütü.....	90
b) Egemenlik Ölçütü	91
c) İlişkinin Tarafları Ölçütü	91
d) Emredicilik Ölçütü.....	92
e) Resen Uygulama Ölçütü.....	92
3- Ölçütlerin Değerlendirilmesi	93
B) Kamu Hukukunun Bölümleri.....	94
1- Anayasa Hukuku	94
2- İdare Hukuku	95

3- Ceza Hukuku	96
4- Ceza Muhakemesi Hukuku	98
5- Vergi Hukuku	99
6- Genel Kamu Hukuku	99
7- Devletler Genel Hukuku	100
8- Sosyal Güvenlik Hukuku	100
C) Özel Hukukun Bölümleri	101
1- Medenî Hukuk	102
a) Kişiler Hukuku	102
b) Aile Hukuku	103
c) Miras Hukuku	104
d) Eşya Hukuku	105
e) Borçlar Hukuku	106
2- Ticaret Hukuku	108
a) Ticarî İşletme Hukuku	108
b) Şirketler Hukuku	108
c) Kıymetli Evrak Hukuku	109
d) Taşıma İşleri Hukuku	109
e) Deniz Ticareti Hukuku	109
f) Sigorta Hukuku	110
3- Milletlerarası Özel Hukuk	111
4- İş Hukuku	112
5- Fikri Hukuk	113
D) Karma Nitelikli Hukuk Dalları	113
1- Medenî Usul Hukuku	114
2- İcra ve İflas Hukuku	115
3- Hava Hukuku	116
4- Banka Hukuku	116
5- Sermaye Piyasası Hukuku	116

İKİNCİ BÖLÜM

MEDENÎ KANUNUN BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

§ 8. MEDENÎ HUKUK KAVRAMI VE MEDENÎ KANUN	117
I- MEDENÎ HUKUK KAVRAMI	117

II- MEDENÎ KANUN	118
A) Medenî Kanunun Tarihçesi: Kanunlaştırma Hareketleri.....	118
1- Genel Olarak.....	118
2- Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yürütülen Kanunlaştırma Faaliyetleri.....	119
3- Türk Medenî Kanunu.....	121
a) 1743 sayılı Türk Kanun-u Medenîsi.....	121
b) 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu	122
B) Medenî Kanunun Sistemi.....	124
1- Başlangıç Hükümleri.....	124
2- Kişiler Hukuku.....	126
3- Aile Hukuku	126
4- Miras Hukuku	127
5- Eşya Hukuku	127
§ 9. HUKUKUN UYGULANMASI	128
I- HUKUKUN ANLAM BAKIMINDAN UYGULANMASI	128
A) Yorum Çeşitleri	129
1- Yasama Yorumu	129
2- İlmi Yorum	130
3- Yargı Yorumu	131
B) Yorum Metotları	132
1- Lafzi (Sözel) Yorum Metodu	132
2- Tarihi Yorum Metodu	133
3- Gai-Objektif Yorum Metodu.....	134
II- HUKUKUN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	134
A) Hukukun Yürürlük Zamanı	134
1- Yürürlüğe Girme	134
2- Yürürlükten Kalkma.....	135
a) Yeni Kanun ile Yürürlükten Kalkma.....	136
b) İptal Kararı ile Yürürlükten Kalkma	136
c) Metrukiyet.....	137
B) Kanunların Geçmişe Etkisi	138
C) Zımnen Yürürlükten Kaldırma-Değiştirme	140
III- HUKUK KURALININ NİTELİĞİNE GÖRE UYGULANMASI	141

A) Asli Kaynakların Uygulanması	141
B) Tali Kaynakların Uygulanması	142
1- Hukuki Düzenlemenin Yokluğu ve Boşluk Kavramı	142
2- Kanun Boşluğu ve Doldurulması	146
a) Kanun Boşluğu	146
aa) Kural İçi Boşluk ve Kural Dışı Boşluk	146
bb) Bilinçli Boşluk ve Bilinçsiz Boşluk	148
cc) Gerçek Boşluk ve Gerçek Olmayan Boşluk	148
dd) Açık Boşluk ve Örtülü Boşluk	149
b) Kanun Boşluğunun Doldurulması: Örf ve Adet Hukuku	149
3- Hukuk Boşluğu ve Doldurulması	153
a) Hukuk Boşluğu	153
b) Hukuk Boşluğunun Doldurulması: Hâkimin Hukuk Yaratması	153
§ 10. HAK KAVRAMI VE HAKKIN ÇEŞİTLERİ	156
I- HAK KAVRAMI	156
A) Genel Olarak	156
B) Hak Kavramını Açıklayan Görüşler	157
1- İrade Görüşü	157
2- Menfaat Görüşü	158
3- Karma Görüş	158
II- HAKKIN ÇEŞİTLERİ	159
A) İlgili Olduğu Alana Göre Haklar	161
1- Kamu Hakları	161
2- Özel Haklar	162
B) Konusuna Göre Haklar	162
1- Mal Varlığı Hakları	162
2- Kişi Varlığı Hakları	163
C) Sahibine Bağlılığı Bakımından Haklar	163
1- Devir ve İntikal Edebilen Haklar	163
2- Devredilemeyen Haklar	163
D) Başka Bir Hakka Bağımlı Olup Olmamasına Göre Haklar	164
1- Bağımsız Haklar	164
2- Bağımlı Haklar	164

E) Kullanılmasının Hukuki Sonucuna Göre Haklar	164
1- Yalın Haklar	164
2- Yenilik Doğuran Haklar	165
a) Kurucu Yenilik Doğuran Haklar	165
b) Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar	165
c) Bozucu Yenilik Doğuran Haklar	166
F) Niteliklerine Göre Haklar	166
1- Mutlak Haklar	166
a) Aynî Haklar	166
b) Kişilik Hakkı	167
c) Fikri Haklar	167
2- Nispi Haklar	167
III- HAKLARIN KAZANILMASI	169
IV- HAKLARIN KAYBI	170
V- HAKLARIN KAZANILMASI VE KAYBINDA TEMEL KAVRAMLAR	171
A) Hukuki Olay	171
B) Hukuki Fiil	172
1- Bilgi Açıklaması	172
2- Duygu Açıklaması	172
3- İrade Açıklaması	173
C) Hukuki İşlem	174
1- Taraflarına Göre Hukuki İşlemler	176
a) Tek Taraflı Hukuki İşlemler	176
b) Çok Taraflı Hukuki İşlemler	177
aa- Sözleşme	177
bb- Karar	177
2- Hukuki Sonuç Doğurduğu Zamana Göre Hukuki İşlemler	177
a) Sağlararası Hukuki İşlemler	178
b) Ölüme Bağlı Hukuki İşlemler	178
3- Hak Üzerinde Yarattıkları Etkiye Göre Hukuki İşlemler	178
a) Taahhüt İşlemleri	178
b) Tasarruf İşlemleri	179
c) Kazandırıcı İşlemler	179

§ 11. DÜRÜSTLÜK KURALLARI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI.....	180
I- DÜRÜSTLÜK KURALLARI	180
A) Genel Olarak	180
B) Dürüstlük Kurallarının Özellikleri	181
1- Dürüstlük Kuralları Objektif Kurallardır.....	181
2- Dürüstlük Kuralları Tamamlayıcı ve Açıklayıcıdır	182
3- Dürüstlük Kuralları Resen Uygulanır	182
4- Dürüstlük Kurallarının Aksi Kararlaştırılabilir	182
C) Dürüstlük Kurallarının Fonksiyonları.....	183
1- Hakların Kullanılmasında ve Borçların İfasında	183
2- Hukuki İşlemlerin Tamamlanmasında, Yorumlanmasında ve Uyarlanmasında	183
3- Sözleşme Öncesi Sosyal Temas Aşamasında	184
4- Kanunların Yorumlanmasında ve Uygulanmasında.....	184
5- Kanuna Karşı Hilenin Önlenmesinde	184
II- HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI	185
A) Genel Olarak	185
B) Hakkın Kötüye Kullanımının Şartları.....	186
1- Hukuk Düzenince Tanınan Bir Hakkın Varlığı.....	186
2- Hakkın Açıkça Kötüye Kullanılmış Olması	186
a) Hakkın Kullanılmasında Menfaat Yokluğu.....	187
b) Hakkın Amacına Aykırı Kullanılması	187
c) Menfaatler Arasında Aşırı Oransızlık Bulunması	188
d) Hakkın Karşı Tarafı Esirgeyici Biçimde Kullanılmaması	189
e) Hakkı Kullananın Çelişkili Tutum İçerisinde Olması.....	190
3- Hakkın Kötüye Kullanımının Zarar veya Zarar Tehlikesi Doğurması	191
C) Hakkın Kötüye Kullanımının Müeyyidesi.....	191
1- Genel Olarak.....	191
2- Hakkın Kötüye Kullanılmasının Hukuk Düzenince Korunmaması	192
3- Dava İmkanları.....	192
4- Özel Müeyyideler	193
a) Eşin Temsil Yetkisinin Kaldırılması veya Sınırlandırılması.....	193

b) Olağanüstü Mal Rejimine Geçilmesi	193
c) Velayetin Kaldırılması	193
d) Vasinin Görevden Alınması	193
e) Yanılmada Dürüstlük Kuralları	193
§ 12. İYİNİYETİN KORUNMASI.....	194
I- İYİNİYET KAVRAMI.....	194
A) İyiniyetin Unsurları	194
1- Bilgisizlik veya Yanlış Bilgi.....	195
2- Mazur Görülebilme	195
a) Kanundan Doğan Bilme Yükümlülüğü	196
b) Durumun Gereği Olan Bilme Yükümlülüğü.....	197
B) İyiniyetin Korunmasının Şartları	198
1- Kişinin İyiniyetli Olması	198
2- Kanunda İyiniyete Sonuç Bağlanmış Olması	199
II- İYİNİYETİN İSPATI	200
III- İYİNİYETİN SONUÇLARI.....	201
A) İyiniyetin Hukuki Sakatlığın Sonuçlarını Tamamen Ortadan Kaldırması	201
1- Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması ve Geri Alınması (TBK m. 42/III)	202
2- Alacağın Devrinde Borçlunun Eski Alacaklıya İfade Bulunması (TBK m. 186)	202
3- Evliyken Yeniden Evlenen Kimsenin Durumu (TMK m. 147/III)	202
4- Emin Sıfatıyla Zilyetten Taşınır Mal Edinilmesi (TMK m. 988).....	203
5- Para ve Hamiline Yazılı Senetlerin İyiniyetle Edinilmesi (TMK m. 990).....	204
B) İyiniyetin Hukuki Sakatlığın Sonuçlarını Hafifletmesi	204
1- Tam Ehliyetsizden Devralınan Malın İadesi.....	204
2- Taşınır Malın Rıza Dışı Elden Çıkmış Olması (TMK m. 989)	204
3- Zamanaşımıyla Mülkiyet Hakkının Kazanılması.....	205
4- Yetkisiz Temsil Halinde Zararların Tazmini Talebi	206
C) İyiniyetin Hakkı Genişletmesi	206

§ 13. HÂKİMİN TAKDİR YETKİSİ.....	207
I- KAVRAM	207
II- TAKDİR YETKİSİNİN KULLANILMASI	209
§ 14. TMK m. 5 UYARINCA GENEL NİTELİKLİ HÜKÜMLERİN UYGULAMA ALANI	210
I- MEDENİ HUKUK ALANINDA GENEL NİTELİKLİ HÜKÜMLER.....	210
II- TMK m. 5 ANLAMINDA “ÖZEL HUKUK İLİŞKİSİ”	212
III- UYGULAMA BİÇİMİ.....	212
A) Genel Hükümlerin Özel Hukuk İlişkisine Uygulanamaması.....	213
B) Genel Hükümlerin Kıyas Yoluyla Uygulanması.....	214
C) Genel Hükümlerin Doğrudan Uygulanması	215
§ 15. HAKLARIN KORUNMASI	215
I- HAKKIN DAVA VE CEBRİ İCRA YOLUYLA KORUNMASI	216
A) Hakkın Dava Yoluyla Korunması.....	217
1- Dava Türleri	217
a) Eda Davası	217
b) İnşai Dava	217
c) Tespit Davası	218
2- Davaya Karşı Savunma Yolları.....	218
a) İtirazlar	218
b) Defiler.....	219
B) Hakkın Cebri İcra Yoluyla Korunması	220
II- HAKKIN DAVA DIŞI YOLLA KORUNMASI	220
A) Meşru Müdafaa	221
B) Zaruret (Zor Durumda Kalma) Hali.....	221
C) Hakkın Zor Kullanılarak Korunması	221
§ 16. HAKLARIN KORUNMASINDA İSPAT	222
I- İSPAT YÜKÜ.....	222
A) Kural (TMK m. 6)	222
B) İspat Yüküne İlişkin Kuralın İstisnaları.....	223
C) Karinelerin İspat Yükünün Dağılımına Etkisi	224
1- Fiili Karine	224
2- Kanunî Karine	225
II- İSPAT ARAÇLARI.....	226

A) Genel Olarak: Deliller.....	226
B) Resmî Sicil ve Senetler	227
1- Resmî Siciller	227
2- Resmî Senetler	228
C) Resmî Sicil ve Senetlerin İspat Gücü	228

İKİNCİ KISIM
KİŞİLER HUKUKU
BİRİNCİ BÖLÜM
GERÇEK KİŞİLER

§ 17. GENEL OLARAK KİŞİLER HUKUKU VE KİŞİ KAVRAMI	233
I- KİŞİLER HUKUKUNA GİRİŞ	233
II- KİŞİLER HUKUKUNA HÂKİM TEMEL İLKELER	235
A) Eşitlik İlkesi	236
B) Serbestlik İlkesi	236
C) Kişiliğin Korunması İlkesi.....	237
§ 18. GERÇEK KİŞİLİĞİN BAŞLANGICI	238
I- GENEL OLARAK KİŞİ VE KİŞİLİK	238
II- KİŞİLİĞİN KAZANILMASI.....	240
A) Sağ Doğmak	240
B) Tam Doğmak.....	241
C) Kişiliğin Kazanılma Anı	241
III- DOĞUM ÖNCESİ HAK KAZANMAYA DAİR BAZI ÖZEL DURUMLAR	244
A) Doğum Öncesi Canlılık	244
B) Müstakbel Şahıslar (İleride Doğacak Çocuklar)	245
§ 19. HAK EHLİYETİ	246
I- HAK EHLİYETİNİN TANIMI	246
II- HAK EHLİYETİNİN İLKELERİ	246
A) Genellik İlkesi.....	246
B) Eşitlik İlkesi	247
1- Hak Ehliyeti Bakımından Eşitlik Kavramı	247
2- Eşitlik İlkesinin Sınırları	247
a) Yaş.....	248
b) Cinsiyet	249

c) Sağlık Durumu ve Ayırt Etme Gücünün Yokluğu	250
d) Yabancılık	250
e) Şeref ve Haysiyet.....	251
III- HAK EHLİYETİNİN KAPSAMI	252
§ 20. FİİL EHLİYETİ	252
I- FİİL EHLİYETİNİN TANIMI	252
II- FİİL EHLİYETİNİN GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ.....	253
A) Hukuki İşlem Ehliyeti.....	254
B) Tasarruf Ehliyeti	255
C) Dava Ehliyeti	256
D) Haksız Fiil Ehliyeti.....	257
III- FİİL EHLİYETİNİN ŞARTLARI	257
A) Ayırt Etme Gücü	258
1- Akla Uygun Davranma Yeteneği	258
2- Ayırt Etme Gücünü Ortadan Kaldıran Sebepler.....	259
a) Yaş Küçüklüğü	260
b) Akıl Zayıflığı	260
c) Akıl Hastalığı.....	261
d) Sarhoşluk.....	261
e) Benzer Haller.....	262
3- Ayırt Etme Gücünün Nispiliği.....	262
B) Erginlik	263
1- Normal Yaş Erginliği.....	263
2- Mahkeme Kararıyla Kazanılan Erginlik	263
a) Mahkeme Kararıyla Ergin Kılınmanın Şartları	264
b) Mahkeme Kararıyla Ergin Kılınmanın Sonuçları	265
3- Evlenmeyle Kazanılan Erginlik	266
C) Kısıtlı Olmamak	267
1- Kısıtlama Sebepleri	267
a) Akıl Zayıflığı ve Akıl Hastalığı	268
b) Savurganlık, Bağımlılık, Kötü Yaşam Tarzı, Kötü Yönetim	269
c) Özgürlüğü Bağlayıcı Cezaya Mahkûmiyet	269
d) İlgilinin Talebi	270

2- Kısıtlama Kararının Hükmü.....	270
IV- FİİL EHLİYETİNE GÖRE KİŞİLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	271
A) Tam Ehliyetliler	272
B) Tam Ehliyetsizler.....	272
1- Tam Ehliyetsizlerin Hukuki İşlemler Bakımından Durumu	272
2- Kişiyi Sıkı Sıkıya Bağlı Haklar Bakımından Tam Ehliyetsizlerin Durumu	274
3- Maddî Fiiller Bakımından Tam Ehliyetsizlerin Durumu	275
4- Tam Ehliyetsizlerin Haksız Fiil Sorumluluğu	275
C) Sınırlı Ehliyetsizler.....	276
1- Sınırlı Ehliyetsizlerin Hukuki İşlemler Bakımından Durumu	276
a) Yasal Temsilcinin Rızası	276
b) Sınırlı Ehliyetsizin Tek Başına Yapabileceği Hukuki İşlemler	278
c) Sınırlı Ehliyetsizin Temsilci Sıfatıyla Hukuki İşlem Yapması.....	279
d) Yasak İşlemler	280
2- Sınırlı Ehliyetsizin Haksız Fiillerinden Sorumluluğu	280
3- Sınırlı Ehliyetsizlerin Dava Ehliyeti.....	281
D) Sınırlı Ehliyetliler	281
§ 21. HİSİMLİK.....	283
I- HİSİMLİĞİN TÜRLERİ.....	283
A) Kan Hısımlığı	284
1- Kan Hısımlığının Türleri	285
a) Altsoy Üstsoy (Usul Furu) Hısımlığı	285
b) Yansoy (Civar) Hısımlığı.....	285
2- Kan Hısımlığında Derece	286
B) Kayın Hısımlığı.....	286
C) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlık	287
II- HİSİMLİK İLİŞKİSİNİN HÜKÜMLERİ.....	288
A) Kan Hısımlığının Hükümleri.....	288
1- Evlenme Yasası.....	288
2- Nafaka Yükümlülüğü	289
3- Mirasçılık	289

4- Vasi Atanma.....	290
5- Tanıklıktan Kaçınma.....	290
6- Hâkimin Davaya Bakma Yasağı ve Davaya Bakmaktan Kaçınması.....	290
B) Kayın Hısımlığının Hükümleri	290
1- Evlenme Yasağı	290
2- Vasi Atanma.....	290
3- Tanıklıktan Kaçınma ve Hâkimin Davaya Bakma Yasağı	291
C) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlığın Hükümleri	291
1) Evlât Edinmeden Doğan Hısımlık İlişkisinin Kapsamı.....	291
2) Evlenme Yasağı	291
3) Evlâtlığın Mirasçılığı	291
4) Nafaka Yükümlülüğü.....	292
§ 22. YERLEŞİM YERİ	292
I- YERLEŞİM YERİNİN TANIMI.....	292
II- YERLEŞİM YERİNE HÂKİM OLAN İLKELER.....	293
A) Yerleşim Yerinin Zorunluluğu	293
B) Yerleşim Yerinin Tekliği	293
C) Yerleşim Yerinin Sürekliliği.....	294
III- YERLEŞİM YERİNİN TÜRLERİ	294
A) İradi Yerleşim Yeri	294
B) Kanuni Yerleşim Yeri	295
C) İtibari (Saymaca) Yerleşim Yeri	295
§ 23. KİŞİLİK HAKKI VE KORUNMASI	296
I- KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI VE KİŞİLİK HAKKININ ÖZELLİKLERİ.....	296
A) Kişilik Hakkı Kavramı	296
B) Kişilik Hakkının Özellikleri	296
1- Kişi Varlığı Haklarındandır.....	297
2- Mutlak Haktır.....	297
3- Kişiye Sıkı Sıkıya Bağlıdır	298
4- Kişilik Hakkından Feragat Edilemez	299
II- KİŞİLİK HAKKININ KAPSAMI	300
A) Hayat, Sağlık ve Beden Bütünlüğü	302
B) Şeref ve Haysiyet.....	305

C) Özel Hayat ve Sır Çevresi	307
D) Resim ve Ses	308
E) Mesleki ve İktisadi Değerler	309
F) Faaliyet Özgürlüğü	310
III- KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASI	310
A) Kişilik Hakkının Hak Sahibine Karşı Korunması	311
B) Kişilik Hakkının Saldırıya Karşı Korunması.....	312
1- Hukuka Aykırı Saldırı Kavramı	312
2- Hukuka Uygunluk Sebepleri	313
a) Kişilik Hakkı İhlal Edilenin Rızası.....	314
b) Üstün Nitelikte Özel Yarar	315
c) Üstün Nitelikte Kamu Yararı	316
d) Kamu Gücünün Kullanılması	316
e) Özel Hukuktan Doğan Bir Yetkinin Kullanılması.....	316
f) Haklı Savunma (Meşru Müdafaa)	317
g) Kişinin Hakkını Kendi Kuvvetiyle Koruması	317
h) Zorunluluk Hali.....	318
C) Kişilik Hakkının Dava Yoluyla Korunması	318
1- Koruyucu Davalar	319
a) Önleme Davası.....	319
b) Durdurma Davası	320
c) Tespit Davası.....	321
2- Tazminat Davaları.....	322
a) Maddî Tazminat Davası.....	322
b) Manevî Tazminat Davası	323
3- Vekâletsiz İşgörme Davası	325
D) Kişilik Hakkının Dava Dışı Yollarla Korunması	325
E) Kişilik Hakkının Basın Yoluyla İhlalinde Cevap ve Düzeltme Hakkı	326
§ 24. AD VE KORUNMASI.....	330
I- ADIN TÜRLERİ.....	330
A) Öz Ad	330
B) Soyadı	331
1- Çocuğun Soyadı	331

2- Evlâtlığın Soyadı.....	332
3- Bulunmuş Çocuğun Soyadı	333
4- Evli Kadının Soyadı.....	333
C) Takma Ad (Müstear Ad)	334
D) Lakap.....	335
II- ADIN KORUNMASI	335
A) Adın Kullanılmasının Çekişmeli Olması	335
B) Adın Haksız Kullanımı	336
C) Ad Üzerindeki Hakka Yönelik Diğer Saldırıları	336
III- ADIN DEĞİŞTİRİLMESİ.....	337
§ 25. KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ	340
I- ÖLÜM	340
A) Ölüm Anının Tespiti.....	340
1- Biyolojik Ölüm	340
2- Beyin Ölümü	341
B) Ölümün Hukuki Sonuçları	342
C) Ölümün İspatı.....	342
D) Birlikte Ölüm Karinesi	343
E) Cesedin Hukuki Durumu	344
II- ÖLÜM KARİNESİ.....	345
III- GAIPLİK KARARI	347
A) Gaiplik Kararının Şartları	347
1- Ölüm Tehlikesi İçinde Kaybolma veya Uzun Zamandır Haber Alınamama.....	347
2- Kanunda Belirtilen Sürelerin Geçmiş Olması	348
B) Gaiplik Kararı Talebi	348
1- Gaiplik Kararı Talep Edebilecek Kimseler	348
2- Kararın Verilmesinde Mahkemece İzlenecek Usul	348
C) Gaiplik Kararının Sonuçları.....	349
§ 26. KİŞİLİĞİN İSPATI	350
I- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNİN TANIMI VE FONKSİYONU	350
A) Kişisel Durum Sicilinin Tanımı	350
B) Kişisel Durum Sicilinin Fonksiyonu	351
II- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNİN TÜRLERİ	351

A) Doğum Kütüğü	351
B) Ölüm Kütüğü	352
C) Evlenme Kütüğü	352
D) Boşanma Kütüğü	353
E) Aile Kütüğü	353
F) Tanıma ve Evlât Edinme Kütüğü	353
III- KİŞİSEL DURUM SİCİLİNE HÂKİM OLAN İLKELER	354
A) Bütünlük İlkesi	354
B) Gizlilik İlkesi	354
C) Devletin Sorumluluğu İlkesi	354
D) Yargısal Düzeltme İlkesi	355

İKİNCİ BÖLÜM

TÜZEL KİŞİLER

§ 27. TÜZEL KİŞİ KAVRAMI	357
I- GENEL OLARAK	357
II- TÜZEL KİŞİNİN UNSURLARI	358
A) Sürekli Amaç Unsuru	358
B) Bağımsızlık ve Organizasyon Unsuru	359
C) Hukuken Tanınma Unsuru	360
D) İrade Unsuru	361
III- TÜZEL KİŞİLİK TEORİLERİ	361
A) Farazi Kişilik Teorisi	362
B) Gerçeklik Teorisi	362
IV- TÜZEL KİŞİNİN ÇEŞİTLERİ	363
A) Tabi Oldukları Hukuki Rejime Göre Tüzel Kişiler	364
1- Özel Hukuk Tüzel Kişileri	365
2- Kamu Hukuku Tüzel Kişileri	365
3- Kamu İktisadi Teşebbüsleri	366
B) Amacına Göre Tüzel Kişiler	366
1- Kazanç Paylaşma Amacı Güden Tüzel Kişiler	366
2- Sosyal Amaçlı Tüzel Kişiler	366
C) Yapılarına Göre Tüzel Kişiler	367
1- Kişi Toplulukları	367

2- Mal Toplulukları.....	367
V- TÜZEL KİŞİLİĞİN HÜKÜMLERİ	367
A) Tüzel Kişiliğin Kazanılması	367
1- Serbest Kuruluş Sistemi	368
2- İzin Sistemi.....	368
3- Tescil Sistemi	369
4- Karma Sistem.....	369
B) Tüzel Kişinin Hak ve Fiil Ehliyeti	370
1- Tüzel Kişinin Hak Ehliyeti	370
2- Tüzel Kişinin Fiil Ehliyeti.....	371
C) Tüzel Kişiliğin Sona Ermesi	372
1- Tüzel Kişiliğin Kendiliğinden Sona Ermesi.....	373
2- Tüzel Kişinin Kendi Kendini Feshederek Sona Ermesi.....	373
3- Tüzel Kişiliğin Mahkeme Kararıyla Sona Erdirilmesi	373
4- Tüzel Kişiliğin Sona Ermesinin Sonuçları.....	374

§ 28. DERNEKLER.....375

I- TANIM	375
II- DERNEĞİN UNSURLARI	375
A) Üye Unsuru	375
B) Amaç Unsuru.....	376
C) İrade Unsuru	377
III- DERNEK ÇEŞİTLERİ	377
A) Alelade Dernekler	378
B) Kamu Yararına Çalışan Dernekler.....	378
C) Ticari İşletme İşleten Dernekler	379
D) Çocuk Dernekleri.....	379
E) Spor Kulüpleri.....	380
F) Üst Kuruluşlar (Dernek Birlikleri)	381
IV- DERNEĞİN KURULUŞU	382
V- DERNEKLERDE ÜYELİK	383
A) Üye Sıfatının Kazanılması	383
B) Üyelik Çeşitleri	385
1- Kurucu Üyelik.....	385
2- Asıl Üyelik	385

3- Onursal Üyelik	386
C) Üyelğin Sona Ermesi	386
1- Kendiliğinden Sona Erme	386
2- Çıkma.....	387
3- Çıkarılma	387
D) Üyelikten Doğan Hak ve Yükümlülükler	388
1- Üyenin Hakları.....	388
a) Dernek Faaliyetlerine ve Yönetimine Katılma Hakkı.....	389
b) Çıkma Hakkı	389
c) Dernek Kararlarına İtiraz Hakkı.....	389
d) Azınlık Hakları	390
2- Üyenin Yükümlülükleri	390
a) Aidat Ödeme Yükümlülüğü.....	391
b) Dernek Düzenine Uyuma ve Sadakat Yükümlülüğü.....	391
VI- DERNEĞİN ORGANLARI	391
A) Genel Kurul	392
1- Genel Kurulun Oluşumu ve Görevleri	392
2- Genel Kurul Toplantıları	392
a) İlk Genel Kurul Toplantısı	392
b) Olağan Genel Kurul Toplantısı	393
c) Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı	393
3- Toplantısız veya Çağrısız Kararlar	394
B) Yönetim Kurulu	394
C) Denetim Kurulu	394
VII- DERNEĞİN SONA ERMESİ	394
A) Sona Erme Sebepleri.....	395
1- Kendiliğinden Sona Erme	395
a) Amacın Gerçekleşmesi veya Gerçekleşmesinin İmkânsız Hale Gelmesi	395
b) Dernek Tüzüğünde Belirlenen Sürenin Dolması	395
c) İlk Genel Kurul Toplantısının Kanunda Öngörülen Sürede Yapılmamış ve Zorunlu Organların Oluşturulmamış Olması	395
d) Derneğin Borç Ödemede Acze Düşmüş Olması	396

e) Tüzük Gereğince Dernek Yönetim Kurulunun Oluşturulmasının İmkânsız Hale Gelmesi.....	396
f) Olağan Genel Kurul Toplantısının Üst Üste İki Defa Yapılamaması	396
2- Genel Kurul Kararıyla Sona Erme.....	396
3- Mahkeme Kararıyla Sona Erme	397
B) Sona Ermenin Hükümleri	397
§ 29. VAKIFLAR.....	398
I- GENEL OLARAK VAKIFLAR VE TÂBİ OLDUĞU HUKUK	398
II- YENİ VAKIFLAR.....	399
A) Tanım	399
B) Unsurları	399
1- Vakfeden	400
2- Vakıf Kurma İradesi	400
a) Vakıf Kurma İradesinin Resmî Senetle Açıklanması	401
b) Vakıf Kurma İradesinin Ölüme Bağlı Tasarrufla Açıklanması	401
3- Vakfın Amacı.....	402
4- Özgüleme.....	403
C) Vakfın Kuruluşu	404
1- Vakfın Tüzel Kişilik Kazanması	404
2- Vakıftan Cayma ve Vakfa İtiraz	405
a) Vakıftan Cayma	405
b) Vakfa İtiraz	406
D) Vakfın Organları	406
E) Vakfın Denetimi	408
F) Vakfın Sona Ermesi	409
1- Sona Erme Sebepleri	409
a) Vakfın Kendiliğinden Dağılması.....	409
b) Vakfın Mahkeme Kararıyla Dağıtılması	410
2- Vakfın Sona Ermesinin Hükümleri	410
III- ESKİ VAKIFLAR	410
A) Tanımı ve Kapsamı	410
B) Eski Vakıf Çeşitleri	410

1- Mazbut Vakıf	410
2- Mülhak Vakıf	411
3- Cemaat Vakıfları	411
4- Esnaf Vakfı	411
C) Eski Vakıflarla İlgili Bazı Temel Kavramlar.....	411
1- Hayrat.....	412
2- Akar	412
3- Mukataalı Vakıf	412
4- İcareteynli Vakıf.....	412
5- Taviz Bedeli	412
6- Galle Fazlası	412
7- İntifa Hakkı	412
KAYNAKÇA	413
KAVRAM İNDEKSİ	419